

המאמץ לפירוקה של מדינת ישראל ובלימתו

מאת ד"ר חנן שי

מבט מבס"א, מס' 1,732, 6 בספטמבר 2020

תקציר: בניגוד לדמוקרטיה מערבית אחרות נקלעה ישראל למשבר הקורונה כשלכידותה החברתית ויכולת משילותה מוחלשים עקב שרשרת תהליכים ואירועים שהתרחשו בעשורים האחרונים ברוח ערכי הליברליזם הפרוגרסיבי. משבר הקורונה מספק הזדמנות שאסור להחמיצה לשוב ולבסס את קיומה וביטחונה של ישראל על ערכיה הליברלים המקוריים.

בעוד שערכי ישראל מבוססים על מוסר האמת, החרות, הערבות ההדדית הלאומית והצדק במטרה ליצור באמצעותם ישות חברתית-לאומית חזקה, הליברליזם הפרוגרסיבי כופר בקיומה של אמת אובייקטיבית ורואה בכל מבנה חברתי (החל במשפחה וכלה בלאום) תוצאה של כוח ודיכוי שדינם הרס ופרוק. כמדינת לאום שערכיה מייצגים את הסדר החברתי הישן, בראייתו של הליברליזם הפרוגרסיבי, על ישראל היהודית להיעלם על מנת לפנות את הדרך לערכיו, כשם שעל היהדות היה להיעלם במאה הקודמת כדי לפנות את הדרך לערכי הסדר החברתי הקומוניסטי והנאצי.

המערכה לפרוק ישראל החלה בשלהי המאה הקודמת ע"י קבוצת אקדמאים ועתונאים ישראלים שנטלו לעצמם את התואר היומרני "ההיסטוריונים החדשים". באמצעות "פיברוק ההיסטוריה הישראלית" (אם להשתמש בהגדרתו של אפרים קארש) הם הפכו את הצד היהודי שניצל בעור שיניו מנסיון פאן-ערבי להשמידו, שנים ספורות לאחר השואה, לגורם האשם בהבסת מבקשי נפשו וב"נכבה" שהביאו על עצמם.

חרף הפרכה אקדמית ומשפטית של "מחקריהם" הצליחו "ההיסטוריונים החדשים" ועמם אמנים וסופרים, כעמוס עוז שטען ש"אמת צרופה הורסת הכל ואיננה בונה דבר", לסדוק את האתוס הלאומי רב ההשראה של הקמת מדינת ישראל שליכד סביבו את יהדות ישראל והעולם.

פיברוק ההיסטוריה הישראלית סלל את הדרך לפיברוק סיבת הסכסוך ולהפיכתו מהעימות הקיומי שהווה מראשיתו לסכסוך טריטוריאלי-נדל"ני, וככזה לסכסוך שניתן לסיימו בשלום מבוסס-פשרה. הפשרה היא ערך מכונן עליון בתרבות היהודית ובדמוקרטיה המערבית ולפיכך תמכה בה מרבית הציבור הישראלי-יהודי, ובכלל זה

ב"תהליך אוסלו". למרבה האירוניה, למרות שהיתה זאת ההנהגה הפלסטינית שדחתה את "פשרת אוסלו" כשם שדחתה את הפשרות הרבות שהוצעו לה במהלך המאה ה-20, רבים האשימו את ישראל בכשלון תהליך זה, דבר שאפשר לפלסטינים ותומכיהם הליברלים-פרוגרסיבים לנהל מערכה השוללת את זכות העם היהודי להגדרה עצמית לאומית. העובדה שבעיצומו של האסון הבריאותי והכלכלי החריף הפוקד את בריטניה בימים אלה מצא הגרדיאן הלונדוני לנכון לפרסם שלושה מאמרים בשבוע אחד המערערים על זכות קיומה של ישראל, כשם שעשה העיתונאי היהודי-אמריקני פיטר ביינרט בעת שארצו עוברת משבר בריאותי-כלכלי-חברתי מהקשים בתולדותיה, מעידים על הצלחת קמפיין שקרי זה.

לא פחות חמור: בשגותם באשלייה ש"עידן השלום" והמהפכה הטכנולוגית יתרו את הצורך בשליטה פיזית בשטח ובהבסת האויב מיהרו קברניטי צה"ל להיפטר לא רק מצבא היבשה, כטענתו של האלוף (מיל.) יצחק בריק, מבקרה החריף ביותר של מערכת הבטחון בשנים האחרונות, אלא אף מנכסו היקר ביותר - דוקטרינת ההכרעה המהירה שאפשרה את נצחונותיו המרשימים ב-1948, 1956, 1967, ו-1973. את מקומה תפסה דוקטרינת לחימה אזוטרת שפוברקה מרעיונותיהם של מספר פילוסופים פוסט-סטרוקטורליסטים מובילים וששללה מישראל את היכולת לסיים את מלחמותיה בניצחון מהיר, מובהק ומוחץ כפי שמעידות המלחמות הכושלות בלבנון (2006) וברצועת עזה (9-2208, 2012, ו-2014).

במקביל הנחיתה "המהפכה החוקתית" מהלומה קשה על יכולת המשילות בישראל. אמנם המהפכה סייעה בהפיכתם של ערכי המוסר המוזכרים בהכרזת העצמאות לחלק ממערכת חוקי היסוד של מדינת ישראל, ואולם תרומה זו מחווירה לעומת נזקיה של "המהפכה התרבותית" שנלוותה לה - ובעיקר הפיכתם של המשפטים "לסוכנים הראשונים במעלה להטמעת הליברליזם [הפרוגרסיבי] בתרבות המדינה" (כדברי פרופסור ישראלי למשפטים) - שריסקה את הדמוקרטיה והמשילות בישראל באמצעות הפיכתן התדירה של החוקים וההחלטות של הרשויות המחוקקת והמבצעת הנבחרות לאור ערכי הליברליזם הפרוגרסיבי המתנגשים חזיתית בערכי מדינת ישראל ובחוקי היסוד שלה.

מגפת הקורונה שמיגורה מחייב הפעלה אינטנסיבית של שיקול דעת מוסרי בכל תחום מהווה לפיכך הזדמנות לחזור ולבסס את קבלת ההחלטות בשלוש רשויות המדינה ובמנגנוניה הביצועיים לאור ערכיה המוסריים של המדינה הקבועים בחוקי היסוד שלה. זוהי משימה תרבותית-חינוכית מהמעלה הראשונה שעל מנת לממשה לאלתר חיוני למנות פרויקטור מיוחד, כפי שנעשה בתחום בריאות הציבור, כך שבמקביל להגנת בריאות אזרחי המדינה יופעלו אף המאמצים הדרושים לבלימת הנסיונות להריסת ופרוק ביתם הלאומי.

** ד"ר חנן שי הוא מרצה לחשיבה אסטרטגית מדינית וצבאית בחוג למדעי המדינה באוניברסיטת בר-אילן.*